

Monaco GLASOVI

Leto III.

15. septembra 1948.

Štev. 6.

„DO NAS BODO SODILI VSE“

Pred več leti sem bival nekaj časa v najlepšem francoskem obmorskem mestu Nici. Ko sem se nekoč sprehajal ob morski obali, sem zapazil v pristanišču jugoslovansko ladjo "Vila Velebita". V tujini je človek vesel vsakega rojaka, če tudi povsem neznanega. Zato sem vstopil na ladjo in popeljali so me h kapitanu, ki me je prijazno sprejel in pogostil. Ladja je vozila dijake pomorske akademije po Sredozemskem morju. Kapitan je dal brž poklicati vse Slovence, ki jih pa ni bilo veliko. Popoldne so vsi naredili izlet v državico Monaco in v znameniti Montecarlo, pa je kapitan tudi mene povabil, naj bi šel z njimi.

Po kosilu sem se vrnil na ladjo, prav, ko je kapitan imel vse dijake zbrane v zboru. Kot vlti so stali dijaki pred njim. Snežnobeke uniforme so se bleščale v južnem soncu. Kapitan je vsakega fanta natančno pregledal od nog do glave, če ni morda obleka kje zmečkana ali celo zamazana. Tak ni smel nihče z ladje. Ko je fante odpustil, se je obrnil k meni in rekel: "Moram biti strog. Pomislite, vsak tehle fantov bo danes popoldne predstavljal jugoslovansko mornarico. Po enem teh bodo Francozi sodili vse naše mornarje in vojake. Zato moram skrbeti, da dobijo ob pogledu na nas spoštovanje do vse jugoslovanske mornarice in vojske."

Res sem si štel v posebno čast, da sem smel tisto popoldne z njimi med izbrano družbo Monaca in Montecarla. Vse je strmelo vanje in jih občudovalo. Morda nikoli nisem bil tako ponosem, da sem Jugoslovan kot takrat.

"Po enem bodo sodili vse" je dejal kapitan. Kaj morda ni res tako? Saj smo tudi mi po prvih Angležih, s katerimi smo prišli v stik, sodili ves angleški narod. Tu in tam utegnejo biti take sodbe krivične, spremeni pa jih človek le, če ima priložnost v obče vanju s še nadaljnji prepričati se o nasprotnem. Toda take priložnosti nima vsak, zato le prerado po edincu sodi ves narod.

Kaj sledi iz tega? Da vsak izmed ^{nas} kot edini predstavlja slovenski narod. Po posameznikih bo svet sodil vse. Dobre lastnosti enega so v čast vsemu narodu, kakor grede tudi napake enega na račun celote.

Ker sem že začel s Francijo, naj povem še to, da sem se nekoč spustil v pogovor z nekim Francozom v Montecarlu, ki je po moji nič kaj francoski francoščini takoj spoznal, da sem tujec, in me vprašal, kakšne narodnosti sem. Povedal sem mu, da sem Slovenec iz Jugoslavije. "O, Slovence dobro poznam" - mi odvrne na moje veliko začudenje in nadaljuje: "To je veren, priden, skromen, pošten in snago ljubeč narod." "Ali ste bili morda v Sloveniji?" - "Na žalost nisem imel priložnosti, imel pa sem dolga leta služkinjo Slovenko in po njej sem Slovence vzljubil."

Vsak Slovenec v tujini je zastopnik svojega naroda. Vanj so uprte oči tujerodcev in po njem sodijo vse Slovence. Zato moramo vsak v svojem mestu skrbeti, da bomo svoj narod svetu prikazali v kar najlepši luči.

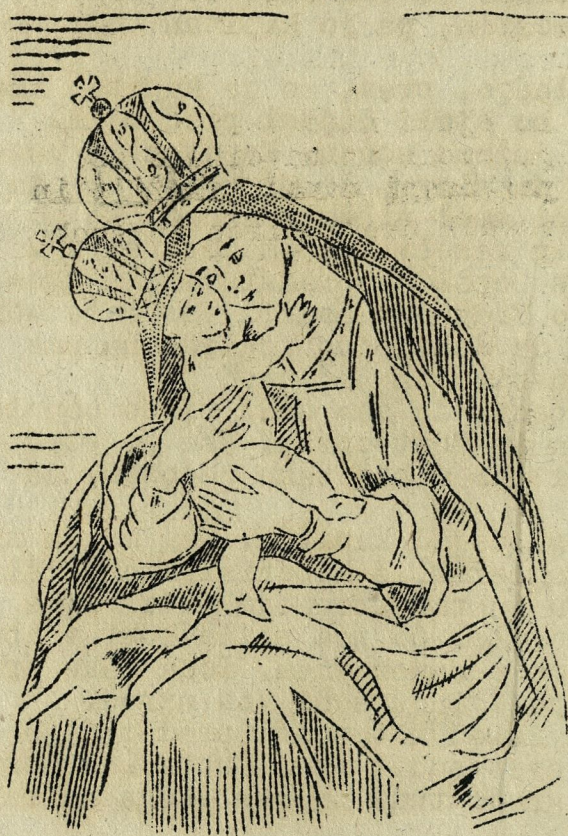
Bog daj, da bi po nas svet Slovence vzljubl!

IZ ŠPITALSKEGA TABORIŠČA

P r a z n i k   B r e z m a d e ž n e g a   S r c a
M a r i j i n e g a

smo v špitalskem taborišču letos slovesno praznovali /v nedeljo 22. avgusta/. Pri večerni pobožnosti smo kapelo popolnoma napolnili. Najprej je bil govor in litanije Matere božje, nato smo pa skupno molili novo MOLITEV SLOVENSКИH BEGUNCEV, kakor jo moli naš prevzvišeni gospod škof in se glasi:

-MOLITEV SLOVENSКИH BEGUNKEV MARIJI-

Naša Kraljica si, Marija Pomagaj! Pozdravljamo te iz vsega srca, navdušeno kipe naše pesmi pred tvoj prestol. Priznavamo te radostno in vdano za svojo kraljico, pod tvojim varstvom se hočemo v življenju boriti, ob tebi za Jezusom hoditi tudi po križevem potu, v tvojem mogočnem varstvu živeti in umreti.

Majhni smo, ubogi in stiskani, izmed najmanjših narodov sveta, brez bogatih sredstev, brez svetovnega ugleda, naša beseda v zboru velikih in mogočnih malo tehta in velja. Ti, nebeška Kraljica, bodi nam Mati, h kateri naš narod kot nebogljen otrok v vsaki stiski in skrbi pribeži. Saj vidiš in poznaš našo sedanjo strašno stisko in veš, v čem je rešitev in kod vodi pot v pravo svobodo. Zato se v tvoje roke predamo, da nas vodiš - sami bi gotovo zašli v pogubo - in ti predlagamo vse svoje prošnje. O, koliko jih imamo; naklonjeno jih poslušaj:

V tvoje materinske roke, o Kraljica, izročamo vse sedanje trpljenje, ki je kakor povodenj pridrlo nad nas. Izročamo ti pomanjkanje, ki nas

tare telesno, zskrbljenost, ki gloda v naših mislih dan in noč. Poslušaj vzdihe ujetnikov, zaprtih in obsojenih, sprejmi njihove solze in krvave srage v trdih ječah, ob težkem delu in bogokletnem zasramovanju. Darujemo ti neznosne muke in strahotno smrt, ki so jo tisoči naših nikdar pozabljenih bratov in sestra prestali; njihovim smrtnim mukam pridružujemo nedopovedljivo globoko žalost, s katero žalujemo za njimi.

O Kraljica, ki si bila Mati sedmih žalosti in razumeš veliko bridkost našega naroda: kakor si svoje srčne muke združevala z Jezusovim trpljenjem in jih Bogu v naše odrešenje darovala, tako prosi zdaj Jezusa, naj s tvojih brezgrešnih rok sprejme vse naše trpljenje, ki se nam zdi ogromno, pa je v primeri z njegovim tako neznamno in naj ga združi s svojim lastnim trpljenjem ter ga skupaj s svojim daruje nebeškemu Očetu, da se nas po njegovem zasluženju usmili in nam prizanese.

O Kraljica, pravičnim med nami izprosi stanovitnost v milosti božji, skušanim in ogroženim pomoč in varstvo, grešnikom spreobrnjenje, sovražnikom božjim ponižanje, dušam naših rajnih, ki se v vicah očiščujejo, skorajšnji prehod v nebesa, kjer bodo gledale in uživale neskončno lepoto božjo. Nam beguncem uteši grenko domotožje in nam pripravi kmalu veselo vrnitev v varno, mirno in svobodno domovino.

Posebno ti priporočamo našo mladino. Poglej, usmiljena Mati, v kakšnih silnih nevarnostih je, da v brezbožnem okolju izgubi vero v Boga, ljubezen do Jezusa in nedotaknjeno lepoto krstne nedolžnosti, da pozabi božje zapovedi, se preda grešnim strastem in zechne celo sovražiti Boga ter tako pogubi svojo dušo. Mogočna Kraljica in Mati, ne dospusti tega, usmili se nedolžnih otroških duš; prosi Jezusa, da stre moč hudobnega duha in vzame zapeljivcem možnost, da bi nadaljevali svoje pogubno početje. Vodi našo mladino k Jezusu, naj vzame mlade duše v svoje mogočno varstvo ter jih blagoslovi z najmočnejšim blagoslovom.

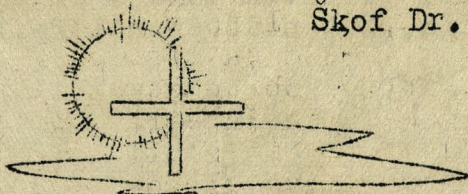
Svetega Duha, ki z modrostjo in ljubeznijo vodi in ureja svet, prosi, o Kraljica, naj razsvetljuje, vodi in navdihuje vse one, ki kujejo našo usodo, da bodo naš razkosani narod združili in mu dali vse pogoje, da si po božjih zapovedih uredi miren in svoboden dom, v katerem ne bodo vladale brezbožne sile, marveč vera v Boga, ljubezen božja in medsebojno spoštovanje, da bo tako naš narod viden dokaz neizmernega božjega usmiljenja, iz katerega bomo mi in ves svet spoznali, da nas je po tvoji materinski priprošnji edino božja dobrota rešila in se ji bomo javno in glasno zahvaljevali ter svoje obljube z radostnimi srci izpolnili.

Kraljica nebeška, pritegni naše želje in misli k sebi v nebesa. Vzbudi v naših srcih domotožje po nebeški domovini. Po kratkih letih zemeljskega izgnanstva nas milostno sprejmi in predstavi Jezusu, da se pri njem snidemo z vsemi, za katerimi še vedno žalujemo, in da bomo ob tebi z Jezusom večno kraljevali.

Kraljica vesoljstva, tu so naše prošnje. S polnim zaupanjem se zatekamo k tebi. O Marija, materno imaš srce, ne moreš zavrniti našega zaupanja, ne boš odbila naših prošenj. Verujemo, da bo končno le zmagalo tvoje brezmadežno Srce in bo po božji volji prineslo tudi našemu narodu mir. Pospeši zmago svojega Srca, da ne bo šlo toliko duš v pogubo.

Kraljica, Srednica vseh milosti, posreduj nam zaprošene milosti, da bomo v času najtežjih preskušenj doživeli najobilnejše usmiljenje vsemogočnega Boga po tebi, Marija Pomagaj, ki si in boš naša Kraljica in naša Mati, Amen.

Škof Dr. Gregorij Rožman.

KANADČANKE SO ODŠLE.

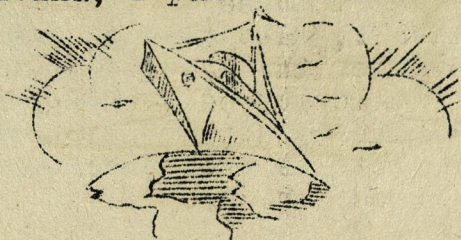
V četrtek 9. septembra so odpotovale iz našega taborišča dekleta, ki bi morala že v začetku julija odpotovati v Kanado. Dolgo so čakale na odhod a ob uri slovesa pa se je izkazalo, da bi se rade ostale med nami in da je kar pre zgodaj nastopil trenutek ločitve. To je bilo solz in joka! Pa je res težko takole slovo, ki človeka stiska pri srcu, ko vidi, koliko mladega zdravja, koliko mlade lepote in nepokvarjenih cvetov naroda se bo razpršilo po vsem svetu!

Na predvečer smo se lepo poslovili od vseh na skupnem poslovnem sestanku. Mnogo toplih in vzpodbudnih besed je bilo izrečenih. Če se bo vsaj en del teh želja izpolnil, bomo lahko vsi zadovoljni, ve draga dekleta, ki ste že prispela na svoj cilj in mi, ki bomo Bog ve kje, pa vsi upamo, da se bomo še videli nekoč v domovini.

Na dan odhoda, zjutraj ob šestih je bila sv. maša za vse odhajajoče. Od njih se je poslovil z lepim govorom taboriščni gospod župnik in dal dekletom mnogo lepih naukov na pot.

Ker vemo, da naše fante in dekleta v Kanadi zanima, katere so njih nove tovarišice, navajamo imena:

Arhar Francka, Julka in Marija iz Horjula, Bajc Dragica iz Novega mesta, Bastič Marica iz Horjula, Bavdek Majda iz Cerknice pri Logatcu, Bricelj Ivanja iz Bizovika pri Ljubljani, Buh Cenka iz Horjula, Bernik Marija iz Škofje Loke, Buh Marjana iz Gorenje vasi nad Škofjo Loko, Cerar Francka, Dejak Angela iz Dolenjih laz, Dolenc Anica iz Ljubljane, Garbas Alojzija iz Tlake pri Šmarjah, Grebenc Marija iz Velikih Lašč, Hren Kristina iz Dobropolj, Jaklič Marija iz Velikih Lašč, Jakob Fani od Dev. Mar. v Polju, Jakše Ana in Marija iz Velikih Lašč, Jenko Emilija iz Mavčič, Jerič Ana iz Stefanje gore, Jereb Marija iz Horjula, Kastelic Ana iz Rudnika pri Ljubljani in njena sestra Angela, Kern Mija iz Ljubljane, Klesin Francka, Klemenčič Ivanka, Košir Barbara, iz Črnega vrha, Kramar Rozalija, Kregar Francka iz Savelj pri Ježici, Krmelj Marija iz Stare Loke, Kuhelj Marija, Langerholz Marija iz Škofje Loke, Lavriša Ančka iz Horjula, Lenče Ana in Marija iz Kleč pri Ljubljani, Levstik Ivanka iz Sočraščice na Dolenjskem, Levstik Rozalija, Lovko Slava iz Cerknice pri Logatcu, Mate Angela iz Prigorice, Mate Ivanka iz Goriče vasi, Mehle Fani iz Rudnika pri Ljubljani, Mihelič Nežika iz Brež, Naglič Anica iz Stožic pri Ljubljani, Nartnik Angela, Antonija in Stefka iz Plešivice, Marše Rozalija iz Dolenjih Laz, Oblak Antonija iz Bizovika pri Ljubljani, Obreza Ana iz Cerknice, Osel Rozalija iz Žerjavka pri Kranju, Pelko Jožica iz Novega mesta, Pengal Marija in Jožefa iz Ribnice, Perovšek Marija iz Hruč, Petek Vekoslava in Terezija iz Malih Lašč, Pezdir Apolonija iz Vnanjih goric, Plevnik Marija iz Stožic pri Ljubljani, Plestenjak Marija, Pogorelec Antonija iz Iga, Rapuš Magda in Sonja od Dev. Mar. v Polju, Rus Milka iz Loga, Sečnik Marija in Pavla iz Horjula, Skubic Vera iz Račne, Slapšak Nada, Starin Ivanka iz Domžal, Strgar Ljudmila, Sovinc Minka, Seme Felicita, Sešek Evlalija iz Zaloga pri Dev. Mar. v Polju, Škerlj Angela, Marija in Pavla iz Kleč pri Ljubljani, Tanko Ljudmila iz Hrovače, Vehar Milka iz Notranjih Goric, Vižintin Marija iz Ljubljane, Založnik Jožefa, Znidaršič Malvina, Zupančič Franciška iz Ljubljane.

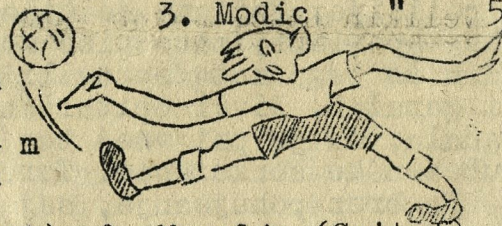
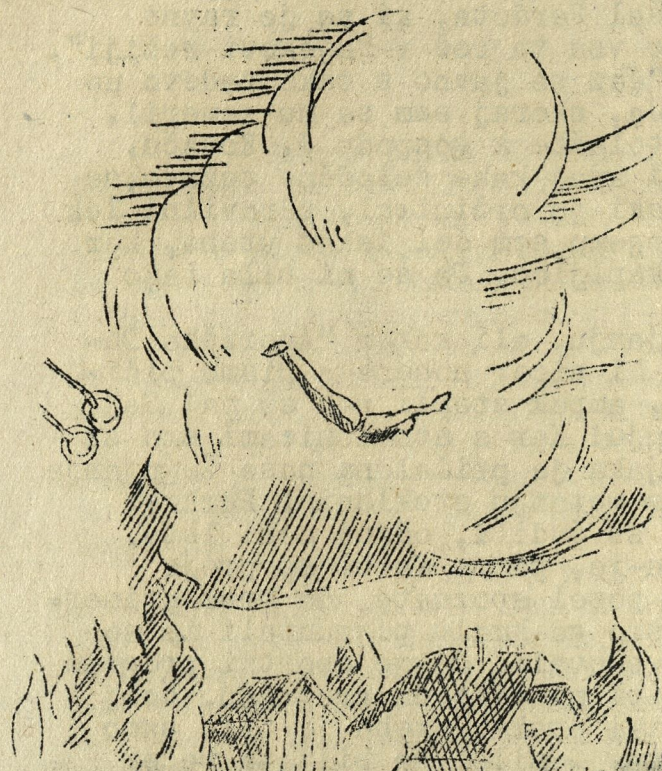
1948.

SPORTNI FESTIVAL.

Sedaj pa še kaj veselega! Pa začnimo s sportnim festivalom, ki smo ga imeli v soboto 11. in v nedeljo 12. septembra. Kaj bi Vas zanimalo? Kako je Rajko v roke pljuval? To gotovo ne! Kako smo jih in kako so nas zabijali? Veste, tako le po malem se pri nas stalno zabijamo, ker bi drugače bilo življenje preenolično in bi zatajili svojo naravo, ampak to pot smo se pošteno zabijali.

Ker se na take sportne zadeve in na razne vrste "laufov" od zadnje operacije spoznam edino na "einlauf", sem naprosil Rajkota, da mi sporoči rezultate. Prmejš, je dvakrat drobno pljunil in prikimal, potem pa mi je začel pripovedovati:

- Skok v višino: 1. Forte (Spital) 1.60
 2. Modic " 1.45
 3. Zajc " 1.45
 Skok v daljavo: 1. Lončarič " 5.89
 2. Forte " 5.82
 3. Modic " 5.42

- Met krogle: 1. Boh (Spital) 10.46 m
 2. Lučič (Trofaiach) 10.33 m
 3. Zajc (Spital) 10.22 m
 Met diska: 1. Markijevič (Admont) 31.64 m
 2. Lončarič (Spital) 31.60 m
 3. Rant (Spital) 28.39 m
 Tek 1500 m: (seniorji) 1. Rak Ivan, (Spital), 2. Mravlje (Spital),
 (juniorji) 1. Slovša Peter, (Spital), 2. Flader (Spital),
 3. Mohar (Spital).
 Tek na 100 m juniorji, finale: 1. Petrič (Spital), 12 sek., 2. Mohar
 (Spital), 12.5 sek., 3. Zor (Spital), 12.6 sek.
 Tek na 100 m: 1. Šilevič (St.Martin), 2. Kosančič (Spital), 3. Kete
 (Kellerberg).
 Tek 4 x 100 m: 1. Spital (Petrič), 2. Klagenfurt (Forte) 3. St.Martin,
 (?).

Mene pa je bolj zanimal drugi, duhoviti del programa, ki se je razvijal zadaj za gledališčem. Tam je presenetljivo, zapeljivo dišalo po klobasah in po dobrem vinu. To me je pritegnilo! To vam pravim kakor doma na žeganju: štanti, lajna, ki jo je to pot nado-meščal radijski zvočnik, cele jate otrok, ki so s čudovito zgovornostjo preštevali groše in ugotavljali, kaj zanje dobe na štantih in pa zgovorni kramarji. Mene je čudilo, odkod nekatere sicer tako mo-dre in molčeče gospe in gospodje, jemljejo toliko zgovornosti in se tako odlično vživljajo v vlogo sejmskih kramarjev. Torej: kloba-sa z gorčico in kruhom 2 šil., malo pivo 0.60 šil, veliko pivo 1 šil.; pa sladkarije vseh vrst in ne vem, kaj še! Jaz takih reči ne smem jesti, ker imam pokvarjen želodec, od repnice in zelnice je namreč ves obžrt in kisline ne prenese, ampak topla klobasa z gorčico, za-lita s kako dobro hladno sorto "einkohola", to pa mi dobro de! Tudi črne kave se ne branim, le od kar je odšel g. Ambrožič od tu, sem

ob kavarno. Tarokiranje sem prepustil drugim, črne kave se pa nikoli nisem branil. Le vprašajte ga! Ker si nisem bil na jasnem, kako je ta stvar organizirana, imam pa interes za organizacijo in ker nisem mogel ugotoviti, ali gre za črno ali sivo borzo, - bilo je namreč vse brez kart, - sem vprašal Ferdota, ki se je ravno davil s precej debelo klobaso, če je vsa ta reč v "njegovih režiji". Da bi videli, kako me je pogledal! "Jaz se javno s tako zadevo ne pečam, kar Miss Meredith vprašaj!" Ja, skoraj sem se mu zameril. Tako sem bil paf, da sem šel iskat tolažbe k gospodu J. Kovaču. Tisti bivši Špitalčani, ki ste imeli kdaj kake želodčne težave, se ga gotovo spominjate; tam v 18. baraki je ordiniral, zdravilni lek pa je imel kar v zelenkah. Torej k njemu sem šel iskat utehe, ker je to pot legalno točil prav dobro kapljico. Pa še ni bila tako draga!

Bilo je res kakor na žegnjanju, ali kakor "Ameriška Domovina" tolikokrat piše na pikniku. Mi sicer nobenega nismo pičili, pa je le malo manjkalo, do tega, ampak stepli smo se pa! Saj to vendar spada h kranjskemu žegnjanju! Kar s steklenicami smo si voščili lahko noč. Tam nekje od Beljaka je prišel na naše žegnjanje neki naš človek, ki je bil izurjen v metanju steklenic. Parkrat jih je tako spretno zadigal, da smo se čudili, odkod neki lete. Glave so bile krvave, na mizi črepin-je, pa ne da bi se preje kaj kregali. Saj veste, ki se na ta posel spoznate, da brez primerne overture tudi tepeža ni. No, pa smo ga kmalu pogruntali in se nanj spravili. Čim bolj smo mu dopovedovali, da je športni program že končan in da metanje steklenic niti ni bilo na programu, bolj je dedec besnel. Že so imeli zdravniki posla, treba je bilo samo se policije. Tudi ta je bila na mestu. Gasilci so bili ta večer zelo zaposleni, zato niso mogli intervenirati. Na policijsko vljuden način so tega moža spravili možje postave v taboriščni svinjak tam pri garažah. Bivši Špitalčani že veste, kaj je tam. Preiskava je dognala, da je pri vsej tej zadevi šlo za poravnavo neke nelojalne ljubezenske konkurence. Torej, vrteli se sicer nismo, vrteli smo ga pa. Pa brez pohujšanja, saj lani ob tem času ni bilo tako! Saj veste, da smo zjutraj kar v strelcih prihajali proti taborišču, ko smo vso noč taborili pod milim nebom. Letos je, hvala Bogu, precej drugače!

ARGENTINSKI KONZUL NAS JE OBISKAL.

Lani so nas lovile in preganjale vsemogoče komisije, ki so nas po sili hotele spraviti v Titovino. Letos pa nas obletavajo razne komisije in nas spravljajo v obljubljeni dežele. No, in tako je v torek 14. septembra prišel tudi že dolgopričakovani argentinski konzul. Kaj bi vam ga opisoval. Tisti, ki so imeli z njim opravka, so dejali, da je dolgi in suhi g. Pernišek iz Špitala njegov dvojniki. Čakali smo ga kar dva dni. Nastalo je, že godrnjanje v Izraelu češ, da so nas gospodje zopet potegnili. Proti večeru pa je le prišel; mož je od sile ekspeditiven. V dobrih dveh urah je sprejel nad 200 ljudi in podpisal 200 vizumov. Bil je izredno ljubeznjiv in ni nikogar odklonil. - Sedaj čaka 200 slovenskih beguncev v spitalskem taborišču na odhod v Argentino. Iz taborišča se bodo odpeljali 1. oktobra, na ladjo pa se bodo vkrcali 8. oktobra. Torej srečno pot in na veselo svādenje v Argentini!

PO SVETU

NASTOP SLOVENSKE NARODNE NOŠE V LONDONU.

Kamor pride Slovenec v svetu, povsod se zna uveljaviti. Majhni smo po številu prebivalstva, da nas svet, ki je velik in širok, razmeroma malo pozna. Sedaj, ko odhajamo begunci kot emigranti v svet, bomo pa skoro vse dele sveta opozorili nase, da nas bo svet spoznal. Nekateri se bodo predstavili kot pridni delavci, drugi kot globokoverni, tretji zopet kot poštenjaki - vsak po svoje. Ni dolgo tega, ko so se tri slovenska dekleta v Londonu predstavila temu velemestu na poseben način. Nastopila so v slovenski narodni noši pri procesiji Karmelske Matere božje. Da so mogle nastopiti, so si morale same oskrbeti narodne noše in so se zato obrnila na znanke našega taborišča, ki so jim seveda rade ustregle in jim poslale vse potrebno. Nato so pa prejele sledeče pismo iz Londona:

"Noše in avbe, vse je krasno izpadlo. Moram se vam prav lepo zahvaliti in sem vam iz srca hvaležna, ker drugače res ne vem, kako bi avbo spravile skupaj. Dela smo imele ogromno in vsak večer delale tja do polnoči. Prav malo je manjkalo, da zadnji teden nisem obležala od prevelikega navora in sem še sedaj zelo utrujena. Ali vesele smo našega dela in tudi ponosne, da imamo sedaj slovensko narodno nošo, še en dragocen spomin na domovino.

Gotovo vas zanima, kakšna procesija je to bila in kako je bilo? Bila je procesija Karmelske Matere božje, ki se je razvila iz italijanske cerkve v Holbornu in so v sprevedu nosili njen kip kakor tudi kip sv. Antona. Na čelu so korakali skavti. Bilo je pet godb, med njimi tudi vojaška in mornariška. Ulice so bile okrašene s slavaloki in prav tako tudi številna okna stanovanjskih hiš. Naval Jugoslovanov je bil velik. S hrvaško, dalmatinsko in črnogorsko skupino smo šle v neko dvorano, kjer so bile zbrane že druge evropske narodnosti v svojih kostumih. Slovenke smo bile tri. Veličastno in mogočno je igrala godba, mi smo pa ponosno korakale po londonskih ulicah. - Slovenke v slovenskih narodnih nošah! Nikdar prej tega svojim očem ne bi mogla verjeti. Na tisoče ljudi nas je gledalo in fotografi so imeli res veliko dela. Moram reči, da so bile tudi druge noše lepe, a ko so se prikazala dekleta v slovenskih avbah z veliko pentljo, pisanimi rutami in slovenskim pušeljcem, je vsak dvignil svoj aparat in nas fotografiral. Tudi drugi naši gledalci so zatrjevali, da smo vzbujale Slovenke med vsemi največ pozornosti. Druge narodnosti so imele lepe čepice ali bele rute, toda naša avba se je bogato odražala med ostalimi in prav tako pestrost barv na noši. Ves čas so nas tudi izpraševali, kakšne narodnosti smo, ker smo bile Slovenke prvič zastopane pri karmelski procesiji. Povedale smo s ponosom, da smo Slovenke in kje je naš dom in rod. - Tudi na poti domov so nas ustavljali in nas prosili, če nas lahko fotografirajo.

Pri Miss Christlich, kjer smo se narodne noše zbirale, smo po procesiji pili čaj in jedle sladkarije, a kar je glavno morale smo peti slovenske narodne pesmi. Navzočih je bilo tudi 9 Slovenk, katere so še izpred vojnih let tukaj. Bilo je tudi nekaj Srbov, Hrvatov, Poljakov in Angležev. Minister Milošević je tudi navdušeno prepeval naše slovenske pesmi. Pri procesiji pa je na nas naredilo močan vtis, ko je godba zaigrala pesem "Povsod Boga"

po znani melodiji. Misli so nam pohitele domov, na Brezje k naši Mariji in čez vso našo lepo slovensko domovino. Ta procesija nam bo ostala dolgo v spominu."

O J Z D A J G R E M O, O J Z D A J G R E M O P R E K O
M O R J A V K A N A D O . . .

Kot vse druge skupine se je tudi naša skupina "samskih" mož - družin Kanada ne sprejema - in fantov poslovala od spitalskega taborišča: prijava, komisijski pregledi, dajanje krvi in končno priprava na odhod. Dne 14. junija smo odšli.

Iz taborišča smo se odpeljali s tovornimi avtomobili v Beljak in se zvečer nekako ob 11 uri vozili mimo taborišča in obstali na spitalskem kolodvoru, kjer so nas že čakali prijatelji iz taborišča. Stali smo pičlo uro. Nato: Salzburg, Innsbruck, Brenner, Briksen, Trenta, Verona, Milan in Novara.

V Turinu smo šli v taborišče, kjer smo stali nekaj dni. Da smo si mogli v lireh kaj kupiti in pisati, smo prodali, kar smo imeli. Tu se vse dobro proda. Cigarete po 10 lir, konzerve po 100 lir. Dopisnica stane 50 lir. Šilinge bi mogli prodati samo po 3 lire.

Naslednje jutro 17. junija smo imeli ob 6.15 sv. mašo. Hitro smo spravili skupaj pevski zbor, ki je nastopil pri maši. Na razpolago so nam dali tudi harmonij, ki je v kapeli. Večina je šla tudi k sv. obhajilu, toda žal, da je zmanjkalo hostij.

Vso pot in tudi v taborišču v Turinu smo opravljali skupno svoje molitve: vsak večer sv. rožni venec, angelovo češčenje, molili smo pa tudi pred jedjo in po jedi. Vsi naši se zelo dobro drže. Pametno, trezno in vedno dobro razpoloženi.

Po treh dneh smo nadaljevali pot iz Turina proti Genovi. Dne 21. junija smo se vkrcali na ladjo "SATURNIA". Ladja je visoka 24 m, dolga 217 m in okoli 20 m široka. Mi smo bili prvi DP, ki smo potovali s to ladjo. Ob 4 popoldne smo počasi drug za drugim stopali na ladjo, ki nas je požirala v svoje velikansko truplo. Razdelili so nas v kabine, ki so imele po 30 - 40 poselj, ena vrh druge. Še isti dan ob 5.15 popoldne smo odpluli iz Genove.

Prva zanimivost je bil sončni zahod na morju. Nepozabni prizor. Morje je bilo kot razlito zlato, ki se je lesketalo v soncu. - Prva večerja na ladji: juha z rezanci, pečenka, blitva, zelena salata, sladoled, jabolka in črna kava. Vino je vedno na mizi. Lepo so nam postregli, nič nas niso ločili od drugih potnikov.

Na krovu ladje je lepa ladijska kapelica, ki jo upravlja stalni ladijski duhovnik - Italijan. Poleg tega sta se z nami vozila 2 ameriška duhovnika - avguštinca. Potovala sta iz Rima. Zvečer smo imeli večernice. Ladijski duhovnik nam je dejal, da za nas Slovence lahko mašuje posebej naslednji dan zjutraj ob ovetih, ker je kapela premajhna, pa ve, da želimo biti Slovenci pri maši. Zvečer imamo lahko rožni venec in litanije. Ta vest nas je še bolj razveselila kot odlična večerja, ki smo jo imeli. Pri pobožnostih smo imeli vedno slovensko petje. Udeležba je bila odlična.

Po večerih pa smo zapeli na krovu. Vse se je zbralo okoli nas. Želi smo mnogo odobravanja. Zjutraj smo vstajali med šesto in sedmo uro. Za zajtrk so nam postregli: vsak je dobil 2 ocvrta in eno kuhano jajce, surovo maslo, marmelado, bel kruh in kavo.

Naše sv. maše smo darovali za sledeče namene: za srečno potovanje, za vse domače, ki so ostali doma ali v taboriščih in

za vse tiste naše drage Slovence, ki so trpeli in dali življenje za vero in domovino.

Dopoldne smo imeli tečaj angleščine, ki ga je vodil eden ameriških redovnikov. Sklical sem tudi sestanek, na katerem smo se dogovorili, kako bomo poskrbeli za duhovno stran med vožnjo. Zanimanje je bilo veliko.

Ker sem opisal že zajtrk in večerjo, naj omenim še, kaj smo kosili: srbska salata, špageti v paradižnikovi omaki, krompir s polenovko, sir, jabolka, črna kava. Dejal sem že, da DP niso nič zapostavljali, sedaj pa moram reči, da smo bili celo protežirani. Po kosilu smo se zelo začudili, ko smo dobili vsak 20 cigaret s pripombo, da je ta dobrotta samo za nas. Kadilci boste že znali ceniti takle poklon.

Posebnost potovanja je bila tudi ta, da smo morali neprestano pomikati ure nazaj, kar je bilo sproti nabito na razglasni deski. Po dvodnevni vožnji smo se približali Gibraltarju. Mesto je ena sama trdnjava. Ožina je ena sama gladka stena. Najprej padejo v oči pomorske in vojaške naprave: arzenal, doki, žerjavi in dvigala. Mesto je lepo z lepimi stavbami na pobočju.

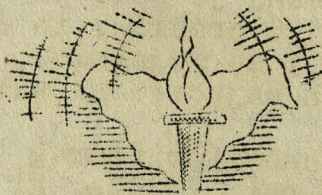
Uro kasneje smo nadaljevali pot skozi ožino in zapluli v Atlantski ocean. Morje je bilo nemirno in nekateri so obležali.

V nedeljo 27. junija smo imeli sv. mašo ob pol 10 zunanaj na krovu. Postavili so oltar s sliko neke italijanske svetnice. Ob vstopu so zapeli naši fantje, nato je pa igral ladijski orkester. Neki italijanski pevec je zapel solo "AVE MARIA", ob koncu smo pa zopet zapeli Slovenci. Po sv. maši so rajali Ukrajinski Poljaki.

Naslednje jutro 28. junija je bilo objavljeno, da bomo pristali v Halifaxu, naslednji dan zjutraj. Po sv. maši nam je eden duhovnikov govoril, dejal je, da naj tudi v tujini ostanemo zvesti Bogu, Jezusu in Mariji, pa nas bo Bog varoval kot doslej. Ladja je kakor most, preko katere smo dospeli v novo domovino. Govoril je v italijanščini. Po večernicah nam je pa govoril ladijski duhovnik, dejal je, da smo Slovenci s svojim lepim obnašanjem in s svojo vernostjo bili lep zgled vsem ostalim potnikom. Vsem se je lepo zahvalil za naše obnašanje. Riglerju, ki je bil naš vodja in tolmač, je poklohil lep rožni venec, ga vpričo vseh v kapeli navzočih objel in poljubil.

Na praznik sv. Petra in Pavla smo imeli sv. mašo že zjutraj ob šestih, nato smo se pa pripravili na izkrcanje. Točno ob enajstih dopoldne smo pristali v Halifaxu, odkoder smo z vlakom nadaljevali pot na vse strani na svoja službena mesta.

Kako bomo pa tam sprejeti, se bomo pa že oglasili.

///
IZ DOMOVINE

P O L J S K O D E L O M E S T O B O Ž J E S L U Ž B E

V domovini je vernikom izredno otežkočeno izvrševanje verskih dolžnosti. Skoraj vsako nedeljo pozove vaški odbor kmete na poljsko delo, zategadelj je obisk cerkve nemogoč. Na veliko-nočno nedeljo 1948. se je dogodilo, da so komunistični funkcionarji v neki fari zadržali vse obiskovalce cerkve pred cerkvenimi vrati in jih podili v nedeljskih oblekah na polje, kjer so

morali obdelovati njive. V mnogih krajih je državnim uradnikom sploh nemogoče posecati cerkev, ker organi OZNA-e vsakega, ki obiskuje cerkev, ovadijo in izposlujejo njegov odpust. Posledica tega pritiska je, da si marsikdo ne upa več v cerkev; vse to pa da povod vaškemu odboru, da odredi, da se mora cerkev zapreti in župnija zaradi pomanjkanja potrebe ukiniti, ker pač ni obiskovalcev. Zaprte cerkve pa se potem spremenijo v skladišča. Taka je usoda skoro vseh cerkva v Banatu, pa tudi mnogih cerkva na Hrvatskem, pa tudi že v Sloveniji.

V SLOVENIJI SO PRIČELI S SKUPNIM OBDELOVANJEM ZEMLJE.

Komenda pri Kamniku.

V nedeljo 29. avgusta je bil ustanovni občni zbor kmečke obdelovalne zadruge v Komendi pri Kamniku. Zbrali so se kmetje, ki so se odločili, da bodo skupno obdelovali zemljo in stopili v zadrugo. To spredvsem štirje kmetje, ki imajo skupaj okoli 60 ha zemlje, od tega čez 35 ha orne zemlje. Zadruga ima 11 članov. Sklenili so, da naj bo zadruga I. tipa. Delo se bo plačevalo po načelu: kolikor druda je zadružnik vložil v zadrugo, toliko bo tudi od zadruge prejemal. Ne glede na velikost posestva, ki ga je odstopil zadrugi. Za odstop bo prejemal 1% najemnine. Delež bo znašal 100 dinarjev za vsak hektar zemlje, ki jo je odstopil tako, da bo tisti zadružnik, ki ima več zemlje in ima možnost večjega zaslužka, vplačal v zadrugo toliko deležev po 100 dinarjev, kolikor zemlje ima. Zadruga bo najela 500 tisoč dinarjev obratnega kapitala in 200 tisoč investicijskega kredita. Zadruga bo nosila naslov "DAN VSTAJE". Izvolili so tudi predsednika in tajnika zadruge. Ustanovitve prve zadruge so se udeležili razni komunistični prvaki, ki so imeli primerne govore. Tako je nekdo dejal:

"Z ustanovitvijo zadruge bodo kmetje lahko več prispevali k naporom za zgraditev socializma", - ali bolje povedano - komunizma. "S tem, da ste stopili v zadrugo, ste nastopili pot boljše bodočnosti." "Z vašim delom boste drugim kazali pot, da se pri nas na vasi čim preje zgradi boljše življenje."

Mirna na Dolenjskem.

Isto nedeljo so ustanovili prav tako zadrugo tudi na Mirni pri Trebnjem na Dolenjskem.

V to zadrugo je stopilo devet družin. Soglasno so sprejeli pravila. Zadruga ima 21 hektarov orne zemlje, 25 hektarov travnikov, 60 ha gozda, 1 ha vinograda in okrog 2 tisoč dreves v sadovnjakih. Nekaj živine že imajo, nekaj jo bodo pa še dobili, tako da bodo imeli 50 glav govedi, 100 prašičev in 6 konj. Kupili so že kosilni stroj, sedaj bodo kupili še sejalnico, izrovač za krompir, kultivator in nekaj drugih najpotrebnejših strojev.

Praviijo, da so dali pobudo za ustanovitev zadrug okrajni aktivisti, ne zanikajo pa tudi, da so se naši ljudje, ki so svarili pred ustanovitvijo zadrug.

Kaj hoče doseči komunizem s skupno obdelavo zemlje drugega kot to, da bodo tudi kmeta spravili v popolno odvisnost od režima. Zadrugam bodo potem dajali razne privilegije in gotovo povsod pospeševali ustanovitev sličnih zadrug in tako pospešili skorajšnjo popolno odvisnost tudi kmečkega stanu od komunističnega režima.